

Instrukcja pobierania próbek wody i ścieków

Próbki przyjmowane są w poniedziałki i wtorki od 7³⁰-12⁰⁰

W poniedziałki przyjmowane są próbki z pływalni, W piątki przyjmowane są próbki do badań w kierunku *Legionella* sp.

Pojemniki do badania mikrobiologicznego i fizykochemicznego wody oraz do badania ścieków należy pobrać w punkcie przyjmowania próbek.

Jeżeli z tego samego miejsca pobiera się próbki do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych, to w pierwszej kolejności pobieramy próbkę do badań fizykochemicznych. Próbkę z sieci wodociągowej należy pobrać z kurka wody zimnej a w przypadku badania w kierunku *Legionella* sp. z kurka wody ciepłej.

Pobieranie próbek wody do badania fizykochemicznego

Przed napełnieniem butelek zeszkobać wszelkie zanieczyszczenia z kurka czerpalnego (kamień, muł, smary, lub inne materiały pochodzące z zewnątrz), które mogą wpaść do próbki. Nie pobierać próbki z nieszczelnych kranów. Usunąć wszelkie wylewki, wkładki lub inne akcesoria. Próbki na potrzeby kontroli zgodności określonych parametrów chemicznych (w szczególności miedzi, ołowiu i niklu) są pobierane z kranu konsumenta bez uprzedniego spuszczenia wody. Naczynia na pozostałe parametry fizykochemiczne napełnić wodą po uprzednim przepłukaniu ich tą wodą. (Zaleca się całkowite napełnienie butelek wodą i zamknięcie korkiem w taki sposób, aby nad powierzchnią wody nie pozostały pęcherzyki powietrza (próbka powinna wypełniać całe naczynie). Butelkę zamknąć niezwłocznie po pobraniu próbki (korek dokładnie dokręcić, aby przy obrocie butelki nie było śladów wypływającej wody). Na butelkach zapisać datę, godzinę i miejsce pobrania próbki. Próbki podczas transportu schłodzić do temperatury (5±3)°C. – (np. przez użycie pojemników z lodem lub topiącego się lodu). Należy uważać, aby nie zamrozić próbek. Próbki dostarczyć do laboratorium w jak najkrótszym czasie. Opóźnienie powinno być tak małe, jak to tylko możliwe (max 6 godzin).

Pobieranie próbek wody do badania mikrobiologicznego

Należy zagwarantować, aby próbki były pobierane aseptycznie czystymi rękami lub w sterylnych rękawiczkach oraz zabezpieczone przed zachlapaniem i przewiewem. Podczas napełniania zamknięcie butelki nie powinno mieć kontaktu z czymkolwiek (palcami, ziemią, kieszenią, zębami). Pozostawić trochę przestrzeni powietrznej w butelce, co pozwoli na wystarczające wymieszanie próbki przed jej analizą (próbka powinna wypełniać ¾ objętości naczynia). Butelkę zamknąć niezwłocznie po pobraniu próbki (korek dokładnie dokręcić, aby przy obrocie butelki nie było śladów wypływającej wody). Na butelkach zapisać datę, godzinę i miejsce pobrania próbki. Próbki podczas transportu schłodzić do temperatury (5±3)°C. – (np. przez użycie pojemników z lodem lub topiącego się lodu). Próbki wody ciepłej badanej w dniu pobrania można transportować w temperaturze otoczenia. Należy uważać, aby nie zamrozić próbek. Chronić próbki przed światłem słonecznym. Próbki dostarczyć do laboratorium w jak najkrótszym czasie. Opóźnienie powinno być tak małe, jak to tylko możliwe (max 6 godzin).

1. Woda z sieci wodociągowej

- Przed napełnieniem butelek zeszkobać wszelkie zanieczyszczenia z kurka czerpalnego (kamień, muł, smary, lub inne materiały pochodzące z zewnątrz), które mogą wpaść do próbki. Nie pobierać próbki z nieszczelnych kranów. Usunąć wszelkie wylewki, wkładki lub inne akcesoria.
- Dezynfekować kran najlepiej przez opalenie w płomieniu, jeśli jest to niemożliwe innymi metodami. Otwór zaworu czerpalnego z tworzywa sztucznego dezynfekować, po wcześniejszym oczyszczeniu, zanurzając go na 2 minuty do 3 minut w zlewce z roztworem podchlorynu, etanolu lub izopropanolu.
- Otworzyć kurek na największy przepływ na 5 sekund do 10 sekund, następnie zredukować przepływ do połowy. Pozwolić wypływać wodzie dość długo, aż do upewnienia się, że ani temperatura wody ani pozostałości środka dezynfekcyjnego nie mają wpływu na próbkę.
- Umieścić butelkę pod kranem bez jego zamykania i powtórnego otwierania. Nie wpylikiwać białego proszku lub cieczy znajdującej się w butelce – jest to tiosiarczan sodu lub potasu służący do inaktywacji środków dezynfekcyjnych.

2. Woda ze studni

W celu poznania jakości wody w studni niezbędna jest tylko krótka wymiana wody, prowadząca do wyeliminowania wpływu dezynfekcji zaworu. Dezynfekcję zaworu przeprowadzić z punktami: 1a, 1b. Do poboru wody może być użyta również czysta zanurzona pompa – pobór wody wykonać po zaledwie minimalnym pompowaniu. Ze studni bez urządzeń pompujących pobierać wodę za pomocą wiader itp. Przy nalewaniu nie dotykać butelki brzegiem wiadra. Nie zanurzać również butelki w wiadrze celem pobrania z niego wody.

3. Woda z basenów kąpielowych

Do rutynowych badań wody z basenu wymagane jest pobieranie próbek podpowierzchniowych (od -10cm do -30cm) w punkcie przeciwnym do wlotu. Butelki zanurzać poziomo, unikając wpylikiwania tiosiarczanu a następnie obracać do pozycji pionowej, aż do zebrania dostatecznej ilości wody. Nadmiar wody wylać pozostawiając ¾ butelki.

4. Woda z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli

Pobieranie wody do badań odbywa się w punkcie pobierania próbek wody, jeżeli to możliwe, w taki sposób, aby próbki były pobierane 30 centymetrów pod powierzchnią wody oraz w wodzie o głębokości co najmniej 1 metra. W celu pobrania próbki butelkę wprowadzić pod wodę na żadaną głębokość otworem do dołu. Następnie napełnić butelkę odwracając ją bokiem i wyciągnąć na wierzch, unikając zanieczyszczenia. Tam, gdzie występuje przepływ wody, ustawić butelkę pod prąd. Nadmiar wody wylać pozostawiając ¾ butelki.

5. Badanie wody w kierunku *Legionella* sp.

W przypadku pobierania próbek wody w kierunku oznaczenia *Legionella* sp. zalecane jest pobieranie wody ciepłej oraz w przypadku wykonywania oznaczenia *Legionella* sp. w 1000ml niezbędne jest pobranie min 1500ml próbki. Sposób poboru identyczny jak w pkt. 1. Podczas transportu dopuszczalna jest temperatura otoczenia w przypadku wykonywania badań tego samego dnia.

Pobieranie próbek ścieków do badania fizykochemicznego

Pobierający próbkę ścieków powinien zachować szczególną ostrożność i zasady bezpieczeństwa. Jeżeli jest to możliwe próbkę pobrać bezpośrednio do butelki, w której będzie transportowana do laboratorium. Butelkę przepłukać ściekami, z których będzie pobierana próbka. Próbkę pobrać w miejscu, gdzie ścieki mają możliwe duże przepływy, dający gwarancję właściwego wymieszania. W przypadku, gdy przepływ jest nieintensywny, dopuszczalne jest zastosowanie przegrody i spiętrzenie ścieków, w przypadku braku przepływu ścieków (np. osadnik, zbiornik), ścieki dobrze zamieszać w celu uzyskania próbki reprezentatywnej. Na butelkach zapisać datę, godzinę i miejsce pobrania próbki. Pobraną próbkę dostarczyć do laboratorium w jak najkrótszym czasie, transportować w temperaturze (5±3)°C.

SPOSÓB POBIERANIA PRÓBKI ORAZ WARUNKI JEJ TRANSPORTU MAJĄ ISTOTNY WPŁYW NA UZYSKANE WYNIKI BADAŃ. LABORATORIUM NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA POBRANIE ORAZ WARUNKI TRANSPORTU PRÓBKII POBIERANEJ PRZEZ KLIENTA